

Jonas Sjöstedts tal Vänsterdagarna 12 oktober 2013

OBS Det talade ordet gäller.

Vänner vänsterpartister,

Välkomna hit till Malmö och till Vänsterdagarna. Det är längesedan vi samlades så här många. Det går bra för oss. På mindre än två år har antalet medlemmar i Vänsterpartiet ökat från 11 000 till en bra bit över 13 000. Efter valet nästa år bör vi vara fler än 15 000. Vi startar nya partiföreningar och de som redan var aktiva gör ofta mer än tidigare. Opinionsmätningarna visar att vi vinner nya väljare jämfört med valet 2010.

Har vi kanske rentav anledning vara nöjda? Absolut inte. Den fråga som vi bör ställa oss är istället: varför växer vi inte ännu mer?

Folk ser oss med rätta som det enda parti de kan lita på för att de privata vinsterna i välfärden ska försvinna. Väljarna vet att vi är bäst på jämställdhet mellan kvinnor och män. De vet att vi är Sverigedemokraternas tydligaste motpol, vi viker inte för rasismen. Folk håller med oss när vi arbetar för fler trygga anställningar och för att fler hyreslägenheter ska byggas.

Men varför röstar inte fler på oss?

Jag tror att Tage Danielsson kan hjälpa oss med förklaringen. Inför valet 1968 berättade han varför han föredrog Socialdemokraterna framför vänstern:

”Om man vill åstadkomma största möjliga jämlikhet i Sverige så måste det vara klokare att rösta på ett parti som *kan* åstadkomma radikala förbättringar än att rösta på ett parti som *inte* kan åstadkomma ännu radikalare förbättringar.”

Citat kommer från pamfletten ”En soffliggares dagbok”. Tage Danielsson var klok. Han var dessutom radikal. Han ville att samhället skulle bli rättvisare och välfärden bättre. Trots det valde han det mindre radikala alternativet, för att förändring är viktigare än fina ord.

Vad är då skillnaden mellan ett femprocentsparti med begränsat inflytande och ett stort och livskraftigt vänsterparti? Det är förändring. Förändring som märks i skolan och på jobbet, på vårdcentralen och bensinmacken.

Vi vet ganska väl hur problemet ser ut. I väljarnas ögon är vi ett parti med ett gott hjärta, men fumliga händer. Vi har högt förtroende för våra värderingar. Människor litar på vår goda vilja. Men de ifrågasätter vår förmåga att omsätta våra idéer i praktisk handling.

Jag tror att vi har oss själva att skylla. I vänstern har vi stora visioner. Det är bra. Vi vill avskaffa samhällets orättvisor. Vi vill att alla människor ska ha möjlighet att förverkliga sig själva. Vi vill att ingen ska ställas utanför. Vi är socialister. Vi är feminister.

Visioner är bra. Utan drömmar blir politiken futtig och förvaltande. Men vi måste sluta att alltid jämföra våra segrar med våra storslagna mål. När vi lyckas driva igenom frågor i samarbete med andra partier tycker många vänsterpartister att det viktigaste vi kan säga är att vi inte är riktigt nöjda, att det är ”ett steg i rätt riktning, men inte vår egen politik”. Jag har själv sagt det många gånger.

Det är sympatiskt att vi vill mycket. Men om vi inte är nöjda med våra segrar, vem ska då vara det? Då säger vi att en röst på Vänsterpartiet är en dröm om en bättre värld, men inte ett steg för förändring här och nu. Det duger inte.

Bilden av oss stämmer inte. Vänsterpartiet förändrar. Vi har varit de första att föreslå mycket av det som är bäst i Sverige. Vi har aldrig tvekat att skapa majoriteter för förändring. Där vi är med och styr, eller där vi styr själva, ser vardagen annorlunda ut.

Vi har inte bara ett gott hjärta. Vi har händer också. Händer som arbetar varje dag i den politiska verkligheten. Vi bygger ut välfärden. Vi stoppar privatiseringar. Vi skapar arbete och möjligheter.

Det första vi måste göra är att sträcka på oss. Det gäller alla er som sliter i kommun- och landstingspolitiken, och alla oss andra också. Vi måste bli bättre på att tala om när vi har påverkat. Jag är stolt över vad ni gör runtom i landet. Det ska ni också vara.

För att vinna väljarnas förtroende måste bilden av Vänsterpartiet förändras. Det kräver att politiken förnyas.

Ibland handlar det om att vara tydligare, om att välja sina strider. Vi vet att skolan kommer att bli en av de viktigaste frågorna i valrörelsen. Den jämlika skolan som ger alla samma chans finns inte längre i vårt land. Allt fler unga lämnar skolan utan att ha lärt sig det man skulle. Då kan vi inte ägna vår tid till frågor som är obegripliga för många, som läxförbud – eller krav som vi vet inte kommer att förverkligas, som att avskaffa betygen.

Vi måste tala om det som betyder något för väljarna.

Vi behöver en sammanhållen skola som utjämnar klasskillnader istället för att öka dem. Vi behöver ökade resurser till undervisningen. Skolan behöver fler lärare och mindre klasser. Vår politik skulle ge 6 000 nya lärare. Vi satsar särskilt på skolor med svaga resultat. Alla barn som behöver extra stöd ska få det. Alla barn ska börja i en bra skola.

Vi måste få bort riskkapitalbolagen som dränerar verksamheten. Efter JB-koncernens konkurs är konsekvenserna av vinstdrivna bolag i skolan uppenbara för nästan alla. Vi vet att en stor majoritet av väljarna står bakom oss i våra krav på att vinstintressena ska bort. Inget barn ska behöva uppleva att deras skola går i konkurs. Pengarna ska gå till bra utbildning, inte till skatteplanerare på Jersey.

Det är sådana frågor som är viktiga för väljarna. Många har förstått att vi är garanten för ett slut på vinstlöseriet och ökade resurser till skolan. Men vi får inte gå i fällan och tro att det räcker så. Det är vi själva som måste göra vinsterna i välfärden till en valfråga 2014.

Våra politiska motståndare ser hellre att vi pratar om annat. Jan Björklund vill mycket hellre tala om läxor och betyg än om konkurser och fallande resultat. Vi ska inte låta honom komma undan med det.

Därför är mitt besked till väljarna idag klart och tydligt: Vänsterpartiet vill inte förbjuda hemläxor i skolan. Inte heller kommer vi att verka för att betygen avskaffas under kommande mandatperiod.

Vi vill skapa en jämlik skola. Vi vill ha bort vinstintresset. Vi vill att alla barn och unga som behöver ska få hjälp i skolan med hemuppgifter, alla skolor ska erbjuda lärarledd läxhjälp. Man ska kunna göra hela skoldagen i skolan.

Det finns myter om Vänsterpartiet. Men vi gör inte tillräckligt för att reda ut dem för väljarna. Det ska vi ändra på.

Allt för många väljare tror inte att de själva skulle vinna på Vänsterpartiets politik. Det är en uppfattning som inte stämmer med verkligheten. En klar majoritet av svenska folket kommer att tjäna ekonomiskt på vår politik. Trots det har budskapet inte gått fram.

Här har vi ett val. Vi kan välja att bli arga – på regeringen som skarvar och skräms när de angriper oss, på media som inte rapporterar om oss som vi tycker att de borde, vi kan tycka att väljarna borde orka läsa hela vårt budgetförslag med alla intressanta tabeller som jag och Ulla Andersson älskar. Vi kan bli arga – men det kommer inte att hjälpa.

Eller så kan vi välja att ta ansvar för vårt eget budskap. Vi kan berätta för väljarna att du som bor i hyresrätt kommer att få lägre hyra genom våra förslag, du som är student kommer att få högre studiemedel, du som tvingas jobba deltid får rätt att arbeta heltid. Vår politik skulle lyfta ensamma föräldrar och fattiga barn ur fattigdomen.

Det är riktigt att Vänsterpartiet vill ha ett större skatteuttag. Det skäms vi inte för. Det går inte att bedriva vänsterpolitik med borgerlig skattepolitik. Vi behöver ökade intäkter för att bekosta en bra välfärd. Vi behöver det för att rädda sjukförsäkringen och a-kassan. Vi behöver det för att tryggheten och solidariteten i samhället inte ska fortsätta urholkas.

Oavsett hur många gånger som Fredrik Reinfeldt skriker ”skattechock” om vår politik så stämmer inte det. Verkligheten är en annan. Vi beskattar dem som har råd att betala, bankerna och miljonärerna. Det är för de välavlönade som vi trappar av jobbskatteavdraget. Men vi ser till att ingen med en månadsinkomst under 30 000 kronor får höjd inkomstskatt jämfört med idag med vår politik.

Det är ett tydligt besked till väljarna. Lågavlönade och arbetare vinner på vänsterpolitik.

Vänsterpartiet värnar sunda statsfinanser. Vi lägger inga ofinansierade förslag. Vi slösar inte bort statens pengar på gigantiska skattesänkningar eller privata vinster.

I många kommuner och landsting runt om i Sverige styr Vänsterpartiet. För det mesta tillsammans med socialdemokrater och miljöpartister. Det är en naturlig politisk allians. I de rödgröna kommunhusen finns inga sedelpressar. Där finns välskötta förvaltningar och solida finanser.

Vi som är här idag vet allt detta, men det tjänar inget till om vi inte talar om det för väljarna. Det måste vi bli bättre på. Skryt om era välskötta kommuner. Berätta för väljarna att de kan lita på oss.

Temat för Vänsterdagarna är vänsterpolitik i praktiken. Rubriken är ”vänstern regerar”. Det gör vi ju. I rikspolitiken är vi just nu i opposition, men runt om i landet regerar vänsterpartister. Vi gör det med framgång. På de platser där vi är med och styr förändras vardagen.

- Vi genomför rätt till heltid i Göteborg, här i Malmö, Oxelösund, Gävle, Malung och Borås.
- I Göteborgs kommun ersätter vi Fas3 i kommunen med anställningar med avtalsenlig lön.
- I Kiruna, Avesta och Hallstahammar har vi infört avgiftsfri kollektivtrafik.
- I Södertälje har vi förebyggt och bekämpat kriminalitet genom samarbete mellan kommun och polis, vi har hjälpt unga på glid till en bättre framtid.
- Vi har motat bort svartjobb och skattefusk i Kalmar.
- Vi har gett elever en egen dator och halverat avgifterna i kulturskolan i Botkyrka.
- Förra året blev Eskilstuna utsedd till Sveriges bästa miljökommun, tack vare Vänsterpartiets arbete.
- I Degerfors kommun räddade vi brandstationen och Folkets hus. Vi ordnade billiga bostäder till ungdomar och vi såg till att energibolaget stannade i gemensam ägo.
- Här i Malmö och i Göteborg storsatsar vi på jämställdhet och höjer kvinnors löner.
- I Arboga, Umeå, Norrköping och på Gotland har vi återtagit äldreomsorg till kommunal drift från privata aktörer.

I den kommun där vi är allra störst – där vi har styrt ensamma i flera mandatperioder - har vi den lägsta privatiseringsgraden och en erkänt god service. När tog Vänsterpartiet över styret var kommunen ekonomiskt vanskött, nu har vi omvandlat den till en av de mest välskötta

kommunala ekonomierna i landet. Vi kan väl kalla det vårt kommunala flaggskepp. Jag talar naturligtvis om Fagersta.

Om Tage Danielsson hade levat idag så hade han sett ett parti som inte bara drömmer stort, utan som också genomför radikala förändringar.

Men vi styr inte till varje pris. Vi söker makt för förändringens skull, inte för maktens skull. Ibland säger vi stopp och går i opposition. När de gröna i Skåne tillsammans med högerpartierna privatiserar och raserar sjukvården så ger vi dem den kritik de förtjänar. När de andra partierna i Botkyrka vill sälja ut hyresrätterna i Alby mot de boendes vilja så röstar vi emot, samlar in namn tillsammans med hyresgästerna och kräver en folkomröstning. När socialdemokrater och miljöpartister i Västerbotten vill lägga ner ambulanser och akutplatser i glesbygd så går vi i opposition, stöder kravet på en folkomröstning och vinner den med dundrande majoritet. Ibland verkar det som om socialdemokrater och miljöpartister behöver ett starkt vänsterparti för att komma ihåg att vara sossar och gröna.

2014 vill jag göra listan på framgångsrika vänsterkommuner dubbelt så lång. Vi nöjer oss inte med att styra Malmö, Göteborg och Umeå, vill styra i Lund, Sundsvall och Stockholm också.

Men för att nå verklig förändring lokalt måste vi också vinna nationellt. Vi har ett bra utgångsläge inför nästa års riksdagsval. Vi växer. Våra frågor diskuteras runt fikaborden. Till och med Timbro säger att vinster i välfärden kommer att bli en stor fråga i valet. Det är bara vi som kan få bort de privata vinsterna i välfärden.

I början på hösten besökte jag Gerdas äldreboende i det rödgrönt styrda Göteborg. Det är ett boende som är prisbelönt, där de boende har inflytande över sin vardag, där de ses som individer som är aktiva, där de kan ta ett glas vin i boendets bar. Där har personalens inflytande ökat med eget ansvar över budget och scheman. Så bra vill vi att offentlig service ska vara. Men handen på hjärtat. Det är inte alltid så.

I tisdags besökte jag förlossningen på Södersjukhuset i Stockholm. Barnmorskorna är yrkesstolta och kunniga. Men de sliter med för få platser, stress och neddragningar. Ofta är det fullbelagt. De skulle vilja ge ännu bättre förlossningsvård och de har idéerna och kunskaperna för att ge det. Men istället för att ge de anställda inflytande och resurser för att göra ett ännu bättre arbete så vill Stockholms läns landsting med Filippa Reinfeldt i spetsen öppna en privat förlossningsmottagning.

Ju bättre det offentliga är, desto mindre kommer privata lösningar att efterfrågas. Därför ska vänstern aldrig vara tyst när det offentliga brister. Därför ska vi utveckla valmöjligheterna och inflytandet för äldre, elever och patienter. Därför vill vi öka personalens inflytande och ansvar. Vi vill ha en offentlig sektor som är lyhörd och flexibel, inte hierarkisk och stel. Vi vill se olika utförare som sätter kvalitet i centrum.

Vi går till val på vår egen politik. Men vi siktar på makten. Vi har varit tydliga hela vägen: den bästa regering som Sverige kan få är en rödgrön regering med ett starkare vänsterparti. Det är vårt besked. Vi vill delta i en rödgrön regering. Vi vill ha vänsterpartister som ministrar. Men vi regerar inte till varje pris. Vänsterpartiet kommer inte att sitta i en regering som fortsätter dagens privatiseringspolitik. Det ska göra skillnad att rösta på Vänsterpartiet.

Tyvärr har Socialdemokraterna och Miljöpartiet inte varit lika tydliga med vilken regering de vill se. De spelar ett spel som vi inte spelar. Vi säger vad vi tänker och vad vi vill. Det blir rakare så. Både för oss själva och för väljarna. Om vi inte når vårt mål om en rödgrön regering så är alternativet opposition. Vi är inte intresserade av att vara ett stödparti. Vi vill inte tillbaks till situationen som rådde före 2006. Men självklart regerar vi hellre än är i opposition. Vi vet att vi behövs för en politisk förändring.

Det blir en helt annan politik om socialdemokrater och miljöpartister skulle välja att regera med borgerliga partier. Då kan väljare som trodde att de hade röstat rödgrönt få Jan Björklund och Annie Lööf på köpet. Då kommer privatiseringar och vinstuttag i välfärden att fortsätta. Skattepolitiken kommer inte att utjämna inkomstskillnader. Med Folkpartiet kan ingen grön energi eller klimatpolitik bedrivas. Arbetsrätten kommer inte att skärpas och de otrygga jobben blir kvar. Vi i Vänsterpartiet är helt nödvändiga om vi ska få en rödgrön politik. Vi behövs för en rödgrön majoritet. Det är när vänstern är svag som 2006 och 2010 som borgarna kan vinna. När vi är starka som 1998 och 2002 som det blir rödgrön majoritet. Nästa år ska vi vinna igen.

Vår tydlighet är en stor fördel för oss. Det finns två mycket goda skäl att rösta på Vänsterpartiet i valet 2014: du slipper vinster i välfärden och du slipper borgare i regeringen.

Nu ska vi träffa varandra och samtala. Vi ska prata om framgångar och motgångar. Om hur vi regerar och hur vi bedriver ett effektivt oppositionsarbete.

Sedan ska vi ta med oss varandras erfarenheter. Vi ska översätta framgångar i Fagersta, Degerfors, Malmö, Göteborg, Kiruna och alla andra goda exempel till valseger i de kommuner och regioner där vi inte har makten.

Vi ska ta med oss lokala erfarenheter och använda dem för att lägga grunden för nationella framgångar. Vi ska växa i nästa val. Vi ska göra vår del av jobbet för ett maktskifte i svensk politik.

Ett annat Sverige är möjligt!